

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์หัตถดถอยโลจิสติกเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงขอเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามเวลาของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะนักศึกษา ด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์

ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ภายในเวลา 3 ปี และเกินกว่า 3 ปี ไม่เกิน 5 ปี การศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่สำเร็จการศึกษาภายในเวลา 3 ปี และเกินกว่า 3 ปี ไม่เกิน 5 ปีการศึกษา ในช่วงปีการศึกษา 2547 – 2552 จำนวน 223 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ ระดับการปฏิบัติ/ความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา และหาความสอดคล้องตามนิยามตัวแปร และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.71 – 1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จ และผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยโลจิสติกในการสร้างสมการพยากรณ์ ด้วยวิธี enter และ Forward Stepwise ในการคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยภาพรวมพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.37$) ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.27$) ด้านคุณลักษณะนักศึกษา ($\bar{X} = 4.22$) และด้านกระบวนการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = 3.86$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามเวลาของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ แบบ 2 วิธี คือ แบบ Enter และแบบ Forward Stepwise ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามเวลาของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ด้วยวิธี Enter พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะนักศึกษา ด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

ด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และมีเพียง 1 ปัจจัย คือ ด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ (X_5) ที่ส่งผลต่อการสำเร็จการ อย่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถนำมาสร้างสมการถดถอยโลจิสติกทำนายระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ได้ดังนี้

$$\text{โดย } W = 2.299 + 0.585 X_1 + 0.801 X_3 - 0.755 X_2 - 0.123 X_4 - 1.245 X_5$$

2.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามเวลาของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ด้วยวิธี Forward Stepwise พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ด้านคุณลักษณะนักศึกษา และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า พบว่าตัวแปรทำนายการสำเร็จการศึกษา คือ ด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ (X_5) ด้านคุณลักษณะนักศึกษา (X_1) ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถนำมาสร้างสมการถดถอยโลจิสติกทำนายระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ได้ดังนี้

$$W = 1.507 + 0.747 X_1 - 1.317 X_5$$

การคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ด้วยวิธีนี้ สมการสามารถทำนายการสำเร็จการศึกษาภายใน 3 ปี และ เกินกว่า 3 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี ได้ถูกต้องร้อยละ 60.20 จากสมการถดถอยโลจิสติกที่ได้นำมาคำนวณหาค่าความน่าจะเป็นของการสำเร็จการศึกษาได้จาก

$$P(\text{ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา}) = \frac{1}{1 + e^{-W}}$$

หาก $P(\text{ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา}) > 0.1$ จะพยากรณ์ว่า นักศึกษาสำเร็จการศึกษาภายใน 3 ปี แต่ถ้า $P(\text{ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา}) \leq 0.1$ จะพยากรณ์ว่า นักศึกษาสำเร็จการศึกษาเกินกว่า 3 ปี ไม่เกิน 5 ปี

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีประเด็นสำคัญที่ สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยรวมของหลักสูตร

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อการทำ วิทยานิพนธ์ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องผลการวิจัย บลูม (Bloom, 1976) ตัวแปรสำคัญที่มี อิทธิพลต่อระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน ลักษณะทางด้านอารมณ์ เป็นตัวกำหนดสภาพทาง อารมณ์ของผู้เรียน ในการเรียนรู้ ได้แก่ ทศนคติ ความรู้สึกต่อการเรียนรู้ ซึ่งมีผลต่อ การเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประมาณค่าได้ ร้อยละ 25 อีกร้อยละ 75 เป็นความ แปรปรวนที่เหลือ สอดคล้องสรวงศ์ โค้วตระกูล (2533 : 246) กล่าวว่า เจตคติ เป็นอักษมาสัย (Disposition) หรือแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่ง อาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของ หรือความคิด (Ideas) เจตคติ อาจเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมี ทศนคติบวกต่อสิ่งใด ก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติลบก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติ เป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็น การแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคลนั้น

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามเวลาของหลักสูตร โดยใช้การ วิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Analysis) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ (X_5) และปัจจัย ด้านคุณลักษณะนักศึกษา (X_1) ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยด้านคุณลักษณะนักศึกษา (X_1) ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเลิศ จันทรีไสย (2548) ที่ พบว่า คุณลักษณะของนักศึกษาส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา โดยนักศึกษาต้องติดตามงานอย่าง สม่าเสมอ ทั้งนี้เนื่องมาจากคุณลักษณะของนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยความ รับผิดชอบ ความมุ่งมั่น ความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค การวางแผนงานอย่างเป็นระบบ มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เป็นผู้มีสุขภาพร่างกาย แข็งแรง ความพร้อมในการศึกษาจนประสบความสำเร็จ มาพบและรายงานความก้าวหน้าในการทำ วิทยานิพนธ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอยู่เสมอ ขณะดำเนินการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ซึ่งคุณลักษณะของ นักศึกษาดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของ ชีระ รุญเจริญ (2547) ที่กล่าวว่า นักศึกษาหรือบัณฑิตจะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่มีระเบียบ

วินัย ทำงานอย่างมีจุดมุ่งหมาย ทำงานอย่างมีระบบ สามารถแก้ปัญหา ปรับและดัดแปลง จุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ได้ รู้จักวิเคราะห์ปัญหา วางแผนแก้ปัญหาได้ นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการเป็นผู้นำ มีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับแผนงานและสภาพปัญหาที่ประสบ นอกจากนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์, พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ และไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2523) ได้กล่าวว่า ลักษณะนิสัยบัณฑิตศึกษาว่าควรเป็นผู้ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอมีวิธีสืบเสาะวิเคราะห์ข้อมูลได้ด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้น และมีความสามารถในการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศได้ การเตรียมความพร้อมของ นิสิตด้วยการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวจะทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา สอดคล้อง ประชุมสุข อาชวอำรุง (2523) กล่าวว่า มหบัณฑิตจะต้องมีความจัดจ้าน (Aggressive) ใน วิชาการ เป็นผู้ที่ดีในด้านวิชาการ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวจะเน้นอยู่ที่ตัวนิสิตเป็นส่วนใหญ่ และการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ นิสิตมีลักษณะดังที่กล่าวมา และต้องเป็น นักวิชาการที่มีระดับขีดความสามารถทางวิชาการสูง พอที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาของ ตนจึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จการศึกษาได้ จากงานวิจัยหลายเรื่องสามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะนักศึกษาที่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด จะต้องมีการวางแผนการ เรียน ความรับผิดชอบ ความอดทน ความขยันหมั่นเพียรให้ประสบผลสำเร็จ ในด้านการศึกษา ค้นคว้า และการพัฒนาวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ จิรณี ดันดิรัตน์วงศ์ (2552) กล่าวว่า ผู้ที่จะ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทได้จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะคือ มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในทฤษฎี ผลการวิจัยและพัฒนากล้าที่สุดในระดับแนวหน้าทางวิชาการหรือการปฏิบัติใน วิชาชีพและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเหล่านี้ต่อองค์ความรู้ในสาขาวิชา มีความรอบรู้และ ความสามารถในการใช้เทคนิคการวิจัย เพื่อศึกษาค้นคว้าในระดับสูงเพื่อใช้ในวิชาการหรือการ ปฏิบัติทางวิชาชีพและจะใช้เทคนิคเหล่านี้ในการดำเนินการวิจัยที่สำคัญหรือทำโครงการค้นคว้า ในวิชาชีพ มีความสามารถในการสังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ผลการวิจัยและพัฒนากล้าใหม่ ๆ ใน การปฏิบัติทางวิชาชีพในการวิเคราะห์ พัฒนา และทดสอบสมมติฐานตลอดถึงการเสนอแนะแนว ทางการแก้ไขปัญหาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และมีความสามารถในการสื่อถึงผลการศึกษาค้นคว้าและการวิจัย โดยการเผยแพร่ในรูปแบบของสื่อต่างๆ ต่อกลุ่มนักวิชาการ นักวิชาชีพและ บุคคลอื่นๆ ในชุมชนเพื่อให้การสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสำเร็จ ได้ตามเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ด้านกระบวนการพัฒนานิพนธ์ด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ที่ส่งผลการ สำเร็จการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาพร พรหมมหาราช (2545 : 9 - 11) ที่ว่า การทำ วิทยานิพนธ์เป็นโครงการวิจัยที่มีภาระงานค่อนข้างหนัก ต้องการทั้งความตั้งใจจริง ความเพียร พยายาม ความรอบรู้ กำลังใจ และเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่จะส่งผลให้นักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถหลายประการให้นักศึกษา โดยเฉพาะความสนใจใฝ่รู้

รวมทั้งยังเป็นการพัฒนาความสามารถในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง เพื่อให้นักศึกษา รู้จักคิดอย่างมีระเบียบ มีเหตุผลยิ่งกว่าที่ได้รับจากตำราเพียงอย่างเดียว ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการใช้ภาษา และสามารถรวบรวม เรียบเรียงความรู้ ความคิด ให้เป็นระเบียบ ตามหลักเหตุผลวิทยานิพนธ์ จึงเป็นผลงานวิจัยค้นคว้าที่แสดงถึงความคิดริเริ่มเป็นเอกลักษณ์ของนักศึกษา ซึ่งต้องมีความเพียรและความรับผิดชอบในการเลือกหัวข้อและการกำหนดขอบข่ายของงานวิจัยนั้น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่พัฒนาวิทยานิพนธ์จะต้องเข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย มีความรู้ความเข้าใจในสอดคล้องกับการศึกษาของกัญญา วีรยวรรณ (2536 : 93) ที่พบว่า ปัญหาในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 3 ลำดับแรก คือ ปัญหาด้านประสบการณ์ในการทำวิจัย ปัญหาด้านการบริหารเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ และปัญหาการอภิปรายผลการวิจัย และการสื่อความหมายตามลำดับ และงานวิจัยของกริสนา นกสกุล (2531 : 60 - 65) ที่พบว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ ความรอบคอบในการทำงาน เงินทุนที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ทำวิจัยมาก่อนศึกษาในระดับปริญญาโท ความสามารถในการเขียนรายงานและปริมาณเอกสารและตำราในหอสมุดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้นกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ กระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้นักศึกษาสำเร็จหรือไม่สำเร็จการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. จากข้อค้นพบเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะนักศึกษา ด้านเจตคติต่อการทำวิทยานิพนธ์ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ควรมีการพัฒนาและวางแผนทุกด้านไปพร้อมๆ กัน เพื่อจะได้ทำให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่เหมาะสมต่อไป

2. ปัจจัยด้านกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ และปัจจัยด้านคุณลักษณะนักศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับแรกที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาควรเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการพัฒนาวิทยานิพนธ์ และส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะในการเป็นผู้ใฝ่รู้ มีความรับผิดชอบอันเป็นปัจจัยด้านคุณลักษณะที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่สำเร็จในระยะเวลา 1-5 ปี ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษานักศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาที่ออกกลางคัน หรือนักศึกษาที่หมดสภาพซึ่งอยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ โดยการศึกษาแนวลึก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและยุทธศาสตร์ในการเปิดสอนของมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นที่ยอมรับของท้องถิ่นต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา โดยการเข้าถึงข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อไป